

26. september 2008

Samlenotat vedr. rådsmødet (ECOFIN) den 7. oktober 2008

Foreløbig oversigt over rådsmødet (ECOFIN) den 7. oktober 2008

1. Forberedelse af Det Europæiske Råd den 15.-16. oktober 2008
 - a) Den økonomiske situation, herunder EMU@10
 - b) Situationen på de finansielle markeder og europæisk tilsyn
 - c) Udviklingen i olie - og råvarepriser
2. Finansielle tjenesteydelser
 - a) Solvens II
- *Generel tilgang*
KOM(2007) 0361, KOM(2008) 0119
 - b) Finansielle tjenesteydelser i detailledet
- *Rådskonklusioner*
3. Skat
 - a) Bekæmpelse af momssvig
 - i) Svigsbekæmpelse
- *Generel tilgang*
KOM(2007) 0147
 - ii) EUROFISC
- *Rådskonklusioner*
KOM(2007) 0758
 - b) Nedsat moms
- *Opfølgning på uformelt ECOFIN*
4. Eventuelt

Der fremsendes dokumenter vedrørende følgende dagsordenspunkter, som skønnes at vedrøre Erhvervsudvalgets ansvarsområde:

1. Forberedelse af Det Europæiske Råd den 15.-16. oktober 2008
 - a) Den økonomiske situation, herunder EMU@10
 - b) Situationen på de finansielle markeder og europæisk tilsyn
 - c) Udviklingen i olie- og råvarepriser
2. Finansielle tjenesteydelser
 - a) Solvens II
- *Generel tilgang*
 - b) Finansielle tjenesteydelser i detailledet
- *Rådskonklusioner*

Dagsordenspunkt 1: Forberedelse af Det Europæiske Råd den 15.-16. oktober 2008

Resumé

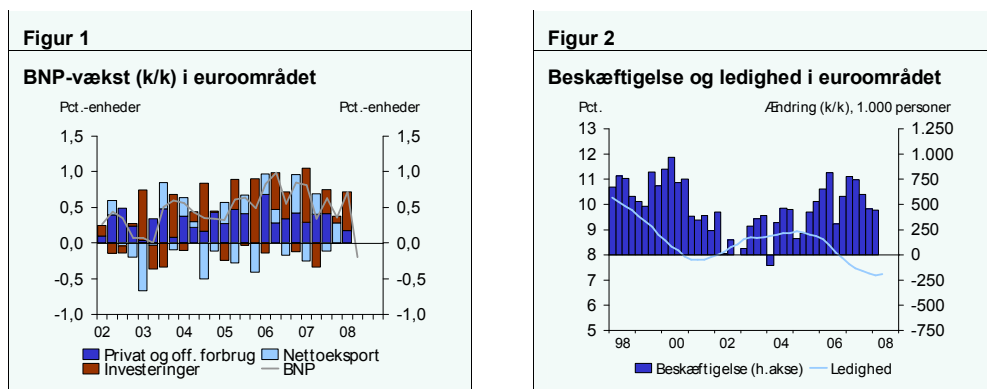
ECOFIN ventes at drøfte input til forberedelsen af Det europæiske Råd den 15.-16. oktober 2008, herunder særligt den økonomiske- og finansielle situation, den finansielle stabilitet og europæisk tilsyn, samt udviklingen i olie- og råvarepriser. ECOFIN ventes at drage rådskonklusioner herom.

Baggrund

EU's stats- og regeringschefer ventes at drøfte en række økonomiske spørgsmål på Det Europæiske Råd (DER) den 15.-16. oktober 2008, herunder med særlig fokus på den økonomiske situation, finansielle markeder og tilsyn samt udviklingen i olie- og råvarepriser.

Den økonomiske situation og de finansielle markeder

Der er indtrådt en ret tydelig afdæmpning i aktiviteten i EU-landene. I euroområdet har væksten været aftagende siden starten af 2007, jf. figur 1. Den overraskende høje vækst i 1. kvartal 2008 (0,7 pct.) var påvirket af midlertidige faktorer blandt andet på grund af mildt vintervejr, mens væksten i 2. kvartal (-0,2 pct.) til en vis grad regnes for en korrektion til 1. kvartal. Der er imidlertid en tydelig afdæmpning i aktiviteten, som afspejler en svækkelse af efterspørgselssiden blandt andet som følge af den finansielle uro, tilpasningen på boligmarkederne i en række lande, samt kraftige prisstigninger på energi og fødevarer. Stigende råvarepriser og højere kapitalomkostninger foranlediget af den finansielle uro rammer også udbudssiden og kan reducere det potentielle output.

Den afdæmpede vækst følger navnlig af lavere global vækst, appreciering af euroen, strammere finansieringsvilkår, højere oliepriser og vigende boligmarkeder i nogle lande. Modsat understøttes efterspørgslen af strukturforbedringer på arbejdsmarkedet, de automatiske stabilisatorer og en forventet normalisering af de finansielle markeder. Dertil kommer, at beskæftigelsen er steget, og ledigheden er kun steget marginalt efter at have nået et historisk lavt niveau i februar, jf. figur 2.

Den forventede svækkelse af væksten i den globale økonomi i 2008-09 er til dels et udtryk for en normalisering i forhold til perioden 2004-07, hvor den globale vækst var rekordhøj. Afkølingen har umiddelbart sit udspring i USA, hvor svækkelsen på boligmarkedet og den finansielle turbulens trækker ned i væksten. De amerikanske myndigheder har reageret med kraftige lempelser af pengepolitikken, finansielle redningsaktioner og finanspolitiske lempelser, men samtidig er inflationen tiltaget markant og udsigterne for de offentlige finanser forværret betydeligt.

Vækstbilledet i de forskellige lande varierer. Væksten har været stærk navnlig i Tyskland, men også til dels i Frankrig. I løbet af første halvår 2008 er der imidlertid indtrådt en svækkelse i de to lande. I Italien har årsvæksten været aftagende siden starten af 2007, og ligger nu omkring 0 pct. I Spanien og Irland har væksten været høj de seneste år, men disse lande præges nu af en kraftig tilpasning på boligmarkedet.

Blandt andet som følge af de ustabile råvarepriser og den kraftige finansielle turbulens er der knyttet nogen usikkerhed til den videre udvikling i økonomien i euroområdet.

I forhold til majvurderingen er væksten for euroområdet i Økonomisk Redegørelse, august 2008, nedjusteret med 0,1 pct.-enhed i begge prognoseår til henholdsvis 1,6 pct. i 2008 og 1,4 pct. i 2009. OECD skønner i sin nye interim-prognose en vækst i euroområdet i 2008 på 1,3 pct. (nedjustering fra 1,7 pct.) og Kommissionens seneste skøn er på 1,4 pct. (nedjustering fra 1,6).

De finansielle markeder er fortsat præget af stor usikkerhed. Interbankmarkedet fungerer fortsat ikke normalt og rentespændende på pengemarkederne mellem korte og lange løbetider er stadig høje. Adgangen til likviditet er fortsat stram for pengeinstitutter, trods centralbankernes indsats for at tilføre likviditet.

Udviklingen i olie- og råvarepriser

Det ventes, at drøftelsen om oliepriser, som samtidig sker i opfølgning på DER konklusionerne fra 19.-20. juni, vil dreje sig om 5 hovedemner: (i) bedre transparens på oliemarkeder, (ii) dialog med olieproducerende lande, (iii) styrke EIB's indsats ift. vedvarende energi og energieffektivisering, (iv) mulige tiltag ift. udsatte grupper, herunder fordele og ulemper vedr. brug af moms- og afgiftsinstrumenter, og (v) mellemfristede initiativer til at fremme energieffektivitet.

Udviklingen i olieprisen

Det vurderes, at vedvarende kraftig efterspørgselsvækst i emerging economies som Kina og Indien og i Mellempøsten kombineret med langsom tilpasning i udbudskæden (efterforskning, indvinding, olietransport og raffinering) er de primære faktorer bag prisstigningerne i den seneste årrække. Samtidig vurderes ikke, at være overbevisende argumenter eller støtte i data for at olieprisen er blevet drevet mærkbart højere end hvad der afspejler underliggende markedsforhold.

Faldet i olieprisen fra højdepunktet i juli 2008 skal ses i lyset af lavere efterspørgsel i Nordamerika og svagere konjunkturer i navnlig den industrialiserede verden.

Med baggrund i bl.a. fortsat kraftig underliggende efterspørgselsvækst i emerging economies skønnes, at olieprisen de kommende år fortsat vil ligge på et højt niveau.

Bedre transparens på oliemarkeder

Kommissionen anfører, at utilstrækkelig transparens og pålidelighed af data om bl.a. olielagre kan bidrage til volatilitet i olieprisen, og at det samtidig vil være i EU's interesse hvis prisdannelse på oliemarkederne i højere grad kunne inddrage information om situationen i EU. Kommissionen vil derfor fremsætte forslag om at øge frekvensen for data for kommercielle oliereserver i EU.

Dialog med olieproducerende lande

Dialog med olieproducerende lande kan styrkes med henblik på at søge bedre rammebetingelser for olieproduktion i disse lande, herunder ift. investeringer i og transparens om oliesektoren, og for at bidrage til EU's energiforsyningsikkerhed.

Samtidig kan dialog med større olieforbrugende lande intensiveres, herunder med henblik på at fremme forståelsen for at brændselssubsidier forvrider incitamentet til større energieffektivitet.

Styrkelse af EIB's indsats ift. vedvarende energi og energieffektivisering

Den Europæiske Investeringsbank (EIB) kan gennem sine finansielle instrumenter og långivning bidrage til fremme af vedvarende energi og energieffektivisering, og energiområdet er et af EIB's hovedområder. DER kan invitere EIB til at styrke sin involvering i udvikling af vedvarende energi og styrke sit fokus på energieffektivisering. EIB kan derved bidrage til at understøtte EU's overordnede klima- og energimål.

Mulige tiltag ift. udsatte grupper

En række medlemslande har gennemført eller overvejer tiltag til at afbøde virkningerne af højere oliepriser for udsatte grupper. De fleste af disse tiltag fokuserer på støtte til udsatte husholdninger, ofte ved at forlænge eksisterende tiltag. Enkelte lande har implementeret tiltag til fordel for specifikke sektorer, f.eks. Frankrig og Portugal ift. fiskerisektoren og Spanien ift. transportsektoren.

Af DER konklusionerne fra 19.-20. juni fremgår, at der kan overvejes tiltag til at afbøde virkningen af højere olie- og gaspriser for udsatte befolkningsgrupper, men sådanne tiltag bør være kortsigtede og målrettede, samt at forvriddende fiskale og andre tiltag bør undgå idet de hindrer den nødvendige tilpasning i økonomien.

Kommissionen anfører, at midlertidige tiltag i forhold til udsatte grupper bør fokusere på indkomstoverførsler til at afbøde realindkomstudhuling fra højere energipriser. Direkte overførsler er at foretrække frem for f.eks. benzinkuponer, der

slører prissignalet fra højere energipriser og dæmper incitamentet til lavere forbrug.

Kommissionen vurderer, at landene indtil videre i store træk har respekteret principperne i Manchester-aftalen (om at undgå tiltag der hindrer den nødvendige tilpasning til højere oliepriser og undgå at tiltag i forhold til udsatte grupper har forvridende effekter). Der har dog været betydeligt pres for at bl.a. at sænke energiskatter eller afstå fra planlagte opreguleringer.

F.eks. er de belgiske afgifter blevet reguleret ned, mens Portugal har afstået fra planlagte forhøjelser og indeksering, og Storbritannien har udsat en indeksering af benzinafgifterne. Estland og Holland har omvendt gennemført forhøjelser af energiafgifter.

Det bemærkes, at højere energipriser ikke giver anledning til højere indirekte skatteindtægter (moms og punktafgifter), da højere udgifter til energi fortrænger andre forbrugsudgifter, og faldende olieforbrug trækker i retning af lavere afgiftsprodukt.

Mellefristede tiltag ift. energieffektivitet

Kommissionen finder, at et primært svar på de højere energipriser må være en tilpasning således at EU-landene øger effektiviteten i energianvendelsen. Herunder understreger de højere energipriser behovet for gennemførelse af EU's klima- og energipakke. Gennemførelse af pakken vil fremme en diversificering af EU's energiforsyning væk fra fossile brændsler og styrke energieffektiviteten.

Kommissionen anfører, at markedsbaserede instrumenter er afgørende for at sikre at større energieffektivitet opnås på den mest omkostningseffektive måde, samt at landene kan gøre større brug af skatteinstrumenter til at tilskynde energibesparelser.

Indhold

Den økonomiske situation og EMU@10

ECOFIN ventes at drage konklusioner vedrørende den økonomiske situation til brug ved forberedelsen af DER den 15.-16. oktober 2008. Rådskonklusionerne, som endnu ikke er kendt, ventes at tage udgangspunkt i en forventning om lavere årlig vækst i 2008 og 2009, som hovedsagligt afspejler den globale økonomiske afmatning, herunder især udviklingen i USA, højere råvare- og energipriser og strammere kreditvilkår.

ECOFIN ventes at fremhæve behovet for, at europæisk økonomisk politik fokuseres på initiativer, der kan øge konkurrencen og forbedre arbejdsmarkedernes funktion mhp. at styrke økonomiernes tilpasningsevne til økonomiske stød og forhindre accelererende inflation. Endvidere ventes konklusionerne bl.a. at indeholde følgende budskaber:

- Finanspolitisk tilbageholdenhed er nødvendig mhp. at sikre holdbarheden af de offentlige finanser og et effektivt samspil mellem pengepolitik og finanspolitik. Stabilitets- og Vækstpagten sikrer de bedste rammer for dette samtidig med at finanspolitikken kan fungere konjunkturstabiliserende. Der er ikke behov for justeringer af Stabilitets- og Vækstpagten, men denne bør fortsat implementeres fuldt ud.
- Strukturreformer er af afgørende betydning for den økonomiske tilpasning i medlemslandene og bør derfor prioriteres højt.
- Lønudviklingen i medlemslandene bør være i overensstemmelse med sikring af høj beskæftigelse og konkurrenceevne.
- I lyset af den finansielle turbulens bør EU fortsat søge at spille en proaktiv rolle i diverse internationale fora, herunder ved i højere grad at tale med én stemme.

I lyset af situationen på de finansielle markeder, ventes konklusionerne endvidere at lægge op til, at den Europæiske Investeringsbank (EIB) udvider sine udlånsfaciliteter til små og mellemstore virksomheder mhp. at forbedre disses finansieringsmuligheder.

ECOFIN ventes endvidere at nå til enighed om konklusioner relateret til den økonomiske og monetære union (ØMU'en), som foruden de ovenstående generelle budskaber, bl.a. ventes at fremhæve at:

- EU ikke er immun over for udviklingen i den globale økonomi, men at den økonomiske og monetære union har bidraget til øget robusthed over for negative økonomiske påvirkninger udefra;
- den økonomisk-politiske overvågning og koordinering blandt EU-landene fremadrettet bør udvides til også at omfatte eventuelle økonomiske ubalancer og medlemslandenes konkurrenceevne.

Finansiel stabilitet og europæisk tilsyn

ECOFIN ventes ligeledes at drage konklusioner vedrørende den finansielle stabilitet og finansielt tilsyn. Rådskonklusionerne ventes bl.a. at

- understrege vigtigheden af fuld implementering af ECOFIN's roadmap;
- understrege at transparensen om pengeinstitutters risici og vurdering heraf skal forbedres;
- bakke op om Kommissionens intention om at stille forslag, der skal forbedre risikostyring, tilsynsrammerne for grænseoverskridende finansielle institutter m.v.;
- understrege vigtigheden af velfungerende grænseoverskridende stabilitetsarrangementer;
- pointere at det er nødvendigt at overvåge og rette eventuelle procykliske effekter i den gældende regulering.

Med hensyn til tilsynsmæssig konvergens ventes ECOFIN at bakke op om en række initiativer til at styrke tilsynssamarbejdet, herunder stærkere involvering af EU-tilsynskomiteéerne, forbedrede rammer for at træffe beslutninger i komitéerne og tilføjelsen af en EU-dimension i de nationale tilsyns mandater. Det er også muligt at ECOFIN vil give retningslinier for arbejdsdeling mellem hjemlands- og værtslandstilsyn.

Udviklingen i olie- og råvarepriser

Der foreligger endnu ikke udkast til rådskonklusioner. Det ventes, at rådskonklusionerne blandt andet vil indeholde følgende budskaber:

- at energipriserne de kommende år vil forblive på et højere niveau;
- at der derfor er brug for tilpasning i økonomierne til fortsat højere energipriser, samt at dette understreger behovet for gennemførelse af EU's klima- og energipakke;
- at EU vil arbejde for større transparens på oliemarkederne og herunder tage initiativ til frembringelse af bedre data for kommercielle olielagre i EU;
- at der er behov for fortsat dialog med olieproducerende lande;
- at EIB inviteres til at styrke sin involvering i udvikling af vedvarende energi og styrke sit fokus på energieffektivisering;
- at man fortsat skal undgå tiltag der hindrer en langsigtet tilpasning til højere energipriser, samt at de enkelte lande kan gennemføre tiltag til at afbøde virkningen af højere energipriser for udsatte grupper, men at sådanne tiltag bør være kortsigtede og målrettede

Det sidste punkt vil være på linje med DER konklusionerne fra 19.-20. juni og Manchester-aftalen.

Hjemmelsgrundlag

Ikke relevant.

Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig.

Gældende dansk ret og forslagens konsekvenser herfor

Sagen vurderes ikke i sig selv at have konsekvenser for dansk ret.

Statsfinansielle konsekvenser

Sagen skønnes ikke i sig selv at have statsfinansielle konsekvenser.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Sagen skønnes ikke i sig selv at have samfundsøkonomiske konsekvenser.

Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen vedr. forberedelse af DER den 15.-16. oktober 2008 har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg. Sagen vedr. EMU@10 blev forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 30. maj 2008 forud for rådsmødet (ECOFIN) den 3. juni 2008. Sagen vedr. finansiel stabilitet blev forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 5. oktober 2007 forud for rådsmødet (ECOFIN) den 9. oktober 2007, den 29. februar 2008 forud for rådsmødet (ECOFIN) den 4. marts 2008, og senest til orientering forud for rådsmødet (ECOFIN) den 8. juli 2008. Sagen vedr. oliepriser blev forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (ECOFIN) den 8. juli 2008.

Holdning

Regeringens holdning

Regeringen støtter de ovenfor skitserede mulige rådskonklusioner vedr. den økonomiske situation og EMU@10, den finansielle stabilitet og europæisk tilsyn samt udviklingen i olie- og råvarepriser.

Herunder er man fra dansk side enig i, at fortsat høje oliepriser understreger behovet for tilpasning. Denne tilpasning bør overordnet være markedsdrevet med udgangspunkt i de højere brugerpriser der følger af højere olie-, gas- og kulpriser.

Regeringen støtter Manchester-aftalen, ligesom regeringen støtter DER konklusionerne fra 19.-20. juni om at eventuelle tiltag for at afbøde konsekvenserne af højere energipriser for udsatte grupper bør være midlertidige og målrettede, samt at forvridende fiskale tiltag og tilsvarende bør undgå idet de hindrer den nødvendige tilpasning i økonomien.

Andre landes holdninger

Det ventes, at der vil være opbakning til rådskonklusioner med nævnte forventede indhold.

Dagsordenspunkt 2a: Solvens II

Resumé

Kommissionen har udsendt forslag til direktiv vedrørende udøvelse af forsikringsvirksomhed. Et centralt element i forslaget er indførelse af risikobaserede kapitalkrav. På rådsmødet forventes formandskabet at søge politisk enighed om forslaget med henblik på forhandling med Europa-Parlamentet og en vedtagelse i 1. læsning.

KOM(2007)361 + KOM(2008)119.

Baggrund og indhold

Kommissionen har den 10. juli 2007 udsendt et forslag til direktiv om adgang til udøvelse af forsikrings- og genforsikringsvirksomhed (Solvens II). Den 26. februar 2008 fremsatte Kommissionen revideret forslag med en række tekniske justeringer.

På rådsmødet forventer formandskabet at søge politisk enighed om forslaget med henblik på forhandling med Europa-Parlamentet og en vedtagelse i 1.læsning.

Forslaget består af en revision af de gældende regler for beregning af kapitalkrav i forsikringsselskaber og af en sammenskrivning af 13 eksisterende direktiver om skadesforsikring, livsforsikring, genforsikring, forsikringsgrupper og ophør af forsikringsvirksomhed.

Formålet med forslaget er, at:

- forbedre mulighederne for, at forsikringsselskaberne kan overholde de påtagne forpligtelser overfor forbrugerne
- understøtte den finansielle stabilitet i medlemslandene
- give forsikringsvirksomheder ensartede regler inden for det indre marked
- øge europæiske forsikringsselskabers konkurrenceevne internationalt.

Centrale elementer i forslaget er: risikobaserede kapitalkrav, gruppetsyn og gruppestøtte, samt kapitaldækning af aktiekursrisici, jf. nedenfor.

Risikobaserede kapitalkrav

I de gældende direktiver afspejler kravet til forsikringsselskabernes kapital fortrinsvis forretningsomfanget. Kommissionens forslag indebærer, at forsikringsselskabers kapitalkrav skal modsvare de risici, som selskabet er eksponeret overfor.

Et selskab, som er koncentreret om en bestemt branche, vil eksempelvis være mere eksponeret, mens diversifikation mellem lande og/eller brancher vil føre til lavere eksponering overfor risici. Det har betydning for den kapital, der skal være tilgængelig for at kunne honorere forpligtelser overfor forbrugerne.

Forsikringsvirksomheden skal hensætte, så den kan imødekomme forsikringstageres og begunstigedes krav. Værdiansættelse af aktiver og passiver sker efter de internationale regnskabsreglers definitionen på markedsværdi ("fair value").

Forsikringsvirksomheden skal investere efter et forsigtighedsprincip ("prudent person" princip). Dette betyder, at forsikringsvirksomheder skal investere i aktiver, så forsikringstagernes interesser varetages bedst muligt, dvs. at der er tilstrækkelig sikkerhed for, at forsikringsselskabet kan honorere forsikringstagernes krav. Virksomheden skal tillige udvise påpasselighed i forhold til finansielle risici, såsom risici som følge af koncentration af investeringerne.

I forslaget lægges op til nye regler for den kvantitative beregning af henholdsvis solvenskapitalkravet (SCR) og minimumskapitalkravet (MCR). Solvenskravet er den kapitalgrænse, som udløser tilsynsreaktioner. Minimumskapitalkravet er den grænse, som kræver øjeblikkelige indgreb fra tilsynsmyndigheden.

Efter direktivforslaget skal forsikringsvirksomhederne hvert år offentliggøre en rapport om deres solvens og finansielle situation.

Solvenskravet skal beregnes mindst en gang hvert år. Når en virksomhed opfylder solvenskravet, betyder det, at der er tilstrækkelig kapital til at kunne modstå betydelige kriser¹. Forsikringsvirksomheder kan bruge en standardformel til beregningen af SCR, eller de kan søge tilsynet om tilladelse til at bruge en specialdesignet intern model. Det vil sige modeller, der tager højde for forholdene i de enkelte selskaber, og er udarbejdet af selskabet selv. Tilsynet har beføjelser til at kræve fx en genopretningsplan, hvis solvenskravet ikke opfyldes.

Hvis tilsynet efter tilsynsprocessen vurderer, at en forsikringsvirksomheds faktiske risici ikke understøttes tilstrækkeligt i det beregnede kapitalkrav, kan tilsynet pålægge virksomheden et højere kapitalkrav.

Ledelsen i forsikringsvirksomheder har det fulde ansvar for, at virksomheden lever op til kravene i Solvens II-direktivet. De skal efter forslaget have nedskrevne retningslinjer for interne kontroller, intern revision, risikostyring og for evt. outsourcing. Forsikringsvirksomhederne skal foretage en egen risiko- og solvensvurdering, som tilsynet skal informeres om.

Gruppetilsyn

Kommissionen foreslår endvidere en ændring af de gældende regler om tilsyn med grænseoverskridende forsikringskoncerner. Forslaget introducerer det såkaldte "gruppetilsyn". For hver forsikringsgruppe vil en enkelt medlemsstats tilsyn blive

¹ Kapitalkravet kan ikke fastlægges så alle kriser vil kunne modstås. Men det fastlægges til et niveau så betydelige sandsynlige kriser vil kunne modstås. Rent teknisk gøres det ved at fastlægge en grænse for hvilke type kriser kapitalkravet skal kunne modstå. Af sandsynlige kriser, accepteres kun at kriser - der på baggrund af matematiske modeller forventes hvert 200. år - ikke kan modstås med de fastlagte kapitalkrav.

udpeget som gruppetilsyn og få konkrete koordinations- og beslutningskompetencer. Gruppetilsynet er som udgangspunkt dét tilsyn, som fører tilsyn med moderselskabet i en forsikringskoncern.

Gruppetilsynet får efter forslaget hovedansvaret for de centrale dele af tilsynet med gruppen: Gruppens solvens, transaktioner internt i gruppen, risikokoncentration, risikostyring og interne kontroller i gruppen. Gruppetilsynets opgaver skal udøves i tæt samarbejde med de lokale tilsynsmyndigheder, som har tilsyn med de enkelte selskaber i gruppen.

For at sikre et effektivt gruppetilsyn indeholder forslaget regler om informationsudveksling mellem tilsynsmyndighederne, der bl.a. forpligter tilsynsmyndighederne til at rådføre sig med hinanden forud for vigtige beslutninger.

Gruppestøtte

Kommissionen foreslår også, at et moderselskab skal kunne benytte overskydende kapital ("gruppestøtte") i koncernen, dvs. kapital ud over solvenskapitalkravet samt evt. diversifikationseffekter (reduktion af risiciene bl.a. som følge af spredning af forsikringerne på flere lande), som kapitalgrundlag i et datterselskab. På baggrund af en juridisk erklæring fra moderselskaber skal gruppestøtten kunne dække en del af et datterselskabs kapitalkrav. Koncernstøtten til et datterselskab kan maksimalt være forskellen mellem minimumskapitalkravet og solvenskapitalkravet. Hvis datterselskabet kommer i økonomiske problemer skal moderselskabet overføre gruppestøtten til datterselskabet i henhold til erklæringen.

Efter forslaget kan forsikringsgrupper søge om tilladelse til at bruge en intern model til beregning af gruppens samlede kapitalkrav samt til kapitalkravene i de enkelte selskaber i gruppen. Såfremt der ikke kan opnås enighed mellem gruppetilsynet og de nationale tilsyn om en sådan ansøgning, er det gruppetilsynet, som træffer den endelige afgørelse herom.

Formandskabets forslag

Det franske formandskab har fremsat forslag til kompromis, jf. nedenfor.

Gruppetilsyn og samarbejde mellem tilsyn

Formandskabet nedtoner gruppetilsynets rolle i forhold til Kommissionens udspil.

Formandskabet foreslår, at beslutninger om koncernforhold træffes i en såkaldt samarbejdskomite, hvor alle koncernselskabernes tilsynsmyndigheder deltager. Beslutningerne træffes som fælles beslutninger i enighed, og de skal efterfølgende håndhæves af de deltagende myndigheder efter reglerne i det land, hvor myndigheden er beliggende. Hvis der ikke kan træffes en fælles beslutning eller, hvis moderselskabets tilsynsmyndighed og tilsynsmyndigheden til et datterselskab ikke kan blive enige, træffes afgørelser om oprettelse og betingelserne for medlemskab af "gruppen" m.v. samt om interne forhold i gruppen af moderselskabets tilsyns-

myndighed. Det er fx godkendelse af interne modeller til beregning af kapitalkrav for koncernen.

Formandskabet foreslår endvidere, at tilsynet med datterselskaber i en forsikringskoncern som udgangspunkt sker i et samarbejde mellem moderselskabets tilsynsmyndighed og tilsynene i datterselskabernes hjemland.

Tilsynet i datterselskabets hjemland fører tilsyn med datterselskabets solvens- og minimumskapitalkrav.

Tilsynsmyndigheden i datterselskabets hjemland skal meddele moderselskabet og tilsynet i dette land, hvis en kapitaltilførsel til et datterselskab er nødvendig og en forudsætning for, at datterselskabet kan opretholde sin tilladelse til at drive virksomhed.

Det foreslås, at tilsynsmyndighedernes EU-samarbejdsorganisation - CEIOPS – fungerer som mægler ved uenighed mellem to tilsynsmyndigheder.

Gruppestøtte

Formandskabet supplerer Kommissionens forslag med en overgangsordning i de første fem år, hvor direktivet er i kraft. I denne periode, skal i hvert fald 35 % af forskellen mellem solvenskravet og minimumskapitalkravet udgøres af egenkapital, dvs. at op til 65 % af forskellen mellem solvens- og minimumskapitalkravene kan dækkes af gruppestøtte. Efter de fem år vil denne grænse bortfalde, således at hele forskellen mellem de to kapitalkrav herefter vil kunne opfyldes med gruppestøtte, som foreslået af Kommissionen. Et selskab skal altid opfylde kravet om minimumskapital.

Godkendt gruppestøtte vil kunne overføres til andre koncernselskaber uden mulighed for udsættelse fra hverken direktion, bestyrelse, administrative eller retlige myndigheder.

Hvis et datterselskab ikke overholder solvenskapitalkravet, skal der kunne overføres midler fra andre selskaber, herunder fra datterselskaber, der ikke har medregnet gruppestøtten, hvis disse ligger over solvenskapitalkravet.

I en krisesituation, hvor koncernen ikke har tilstrækkelig egenkapitalmidler til at opfylde minimumskapitalkravet i alle selskaberne, skal kapitalen fordeles mellem moder- og datterselskaberne. Et selskab skal altid opfylde kravet om minimumskapital, og der kan derfor ikke flyttes kapital fra et selskab, der alene opfylder minimumskapitalkravet.

Kapitaldækning relateret til aktiekursrisici

I Kommissionens forslag beregnes kapitalkravet til forskellige aktiver efter samme principper. Formandskabet foreslår en afvigelse herfra i forhold til aktier.

For at reducere konsekvenserne for kapitalkravet relateret til ændringer i aktiekurser har Formandskabet foreslået, at en risikofaktor for aktier kan beregnes på to måder:

(1) som en fast procentdel af aktieeksponeringen, dvs. en større aktieeksponering alt andet lige øger kapitalkravet

(2) ud fra forsikringsforpligtelsernes varighed, dvs. perioden fra den forsikrede indskyder betaling til at selskabet skal udbetale forsikring, pension mv. Hypotesen er, at hvis aktierne falder, så stiger de nok igen. Jo længere varighed på forpligtelserne, jo mindre risiko – efter denne hypotese – er der ved at eje aktier, og dermed kan kapitalkrav alt andet lige reduceres.

Begge metoder kan samtidig kombineres med en udjævningsmekanisme over konjunkturforløb, som skal reducere virkningerne af udsving i aktiekurserne særligt ved fald i aktiekurserne (den såkaldte procykliske effekt) på kapitalkravet.

Særlige bonushensættelser

Formandskabet har foreslået, at betingelserne for medtagelse af forsikringstagerens andel af opsparet overskud ved solvensberegningen (særlige bonushensættelser) skærpes i forhold til de nuværende regler. De særlige bonushensættelser vil ikke kunne indgå som gruppestøtte eller som grundlag for grænseoverskridende virksomhed, men vil kunne indgå i et datterselskabs egenkapital. Det er en begrænsning, som Kommissionens forslag ikke indeholder. Særlige bonushensættelser er tilladt og benyttes i Danmark til opfyldelse af krav til særlig god kapital.

Hjemmelsgrundlag

Forslaget har hjemmel i Traktatens artikel 47, stk. 2, og artikel 55. Forslaget skal vedtages efter den fælles beslutningstagning i Traktatens artikel 251.

Nærhedsprincippet

Direktivforslagets formål er bl.a. at give forsikringsvirksomheder ensartede regler inden for det indre marked. Kommissionen anfører, at formålet med direktivforslaget bedst kan opnås ved at regulere på fællesskabsplan.

Det er regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentets økonomiudvalg planlægger at stemme om forslaget den 7. oktober 2008. Europa-Parlamentet forventer at afgive udtalelse om forslaget i december 2008.

Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Gældende dansk ret findes i lov om finansiel virksomhed med tilhørende bekendtgørelser, særligt bekendtgørelserne om solvens og driftsplaner og om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser. Direktivet

er et rammedirektiv, og derfor kendes alle lovgivningsmæssige konsekvenser ikke, før gennemførelsesforanstaltningerne er endelig fastlagt.

Statsfinansielle konsekvenser

Ved en vedtagelse af SOLVENS II-forslaget forventes øgede offentlige udgifter til nye medarbejdere i Finanstilsynet i forbindelse med gennemførelsen. Finanstilsynet vil blandt andet fremover skulle godkende virksomhedernes meget omfattende interne modeller for beregning af solvensbehov. Finanstilsynets udgifter finansieres ved afgifter pålagt de finansielle virksomheder under tilsyn og de øgede udgifter vil derfor modsvares af øgede indtægter på finansloven.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

De risikobaserede kapitalkrav, der lægges op til i Solvens II forslaget, vil fremme effektiv risikostyring og sund diversifikation af risici i forsikringsbranchen og dermed sikre en bedre kapitalallokering til gavn for samfundet som helhed. Det vil samtidig kunne øge forbrugere og virksomheders sikkerhed for deres tilgodehavender og dermed øge tilliden til branchen.

I Danmark er der allerede taget skridt i retning af risikobaserede kapitalkrav. Dele af den forventede effekt af risikobaserede kapitalkrav er derfor allerede opnået i Danmark. På kort sigt vil de nye regler medføre implementeringsomkostninger for branchen.

Da der er tale om et rammedirektiv kan størrelsesordenen af de samfundsmæssige konsekvenser først fastlægges, når detaljerne i reguleringen bliver fastlagt i udfyldende forordninger.

På længere sigt vil harmonisering af regler på EU-niveau endvidere kunne øge den grænseoverskridende integration og konkurrencen i sektoren til gavn for borgerne i EU.

Høring

Forslaget har været i høring i EU-Specialudvalget for den finansielle sektor samt til en række organisationer, hvis medlemmer forventes berørt af forslaget. Fristen for indgivelse af kommentarer var onsdag den 22. august 2007. Der er tale om et omfangsrigt direktiv, hvor det ikke var muligt for alle medlemmer af specialudvalget at forholde sig til alle dele af direktivet og konsekvenserne for dansk regulering endnu. Høringssvarene skal ses i lyset heraf.

Følgende organisationer og myndigheder er hørt: Advokatrådet, Amtsrådsforeningen, Sammenslutningen Danske Andelskassen, Beskæftigelsesministeriet, Danmarks Nationalbank, Danmarks Rederiforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Handel og Service, Dansk Industri, Dansk Aktionærforening, Danske Forsikringsfunktionærers Landsforening, Den Danske Fondsmæglerforening, Dansk Handel og Service, Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, EU-repræsentationen, Finansforbundet, Finansministeriet, Finansrådet, Forbrugerrådet, Forbrugestyrelsen,

Foreningen Registrerede Revisorer, Foreningen Statsautoriserede Revisorer, Forsikring og Pension, Forsikringsmæglerens brancheforening, Fødevareministeriet, Hovedorganisation for Offentlige og Privat Ansatte, Håndværksrådet, Indenrigsministeriet, Investeringsforeningsrådet, Justitsministeriet, Kommunernes Landsforening, Konkurrencestyrelsen, Københavns Fondsbørs, Landbrugsrådet, Nykredit, Realkreditrådet, Skatteministeriet, Statsministeriet, Udenrigsministeriet, Videnskabsministeriet, Værdipapircentralen, Økonomi- og Erhvervsministeriet. Høringssvarene er beskrevet i den kommenterede dagsorden oversendt forud for ECOFIN den 2. juni 2008.

Forslaget har senest været drøftet på et møde den 5. september 2008 i EU-Specialudvalget for den finansielle sektor. På mødet var der tilslutning til forslaget.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Der er fremsendt grundnotat om forslaget til Folketingets Europaudvalg den 14. september 2007. Forslaget blev forelagt til orientering den 30. november 2007 forud for rådsmødet (ECOFIN) den 4. december 2007 i forbindelse med fremlæggelsen af en fremskridtsrapport. Der er fremsendt grundnotat om det ændrede forslag til Folketingets Europaudvalg den 28. april 2008. Forslaget blev forelagt til orientering den 30. maj 2008 forud for ECOFIN-mødet den 3. juni 2008, hvor der blev fremlagt en fremskridtsrapport om forslaget.

Holdning

Regeringens holdning

Regeringen støtter generelt Kommissionens udspil.

Særlige bonushensættelser er tilladt i Danmark og benyttes til opfyldelse af kapitalkrav. Regeringen lægger vægt på, at denne mulighed også vil eksistere fremover.

Beregningen af solvenskravet skal i overensstemmelse med formålet med direktivet ske på en måde, så det afspejler forsikringsvirksomhederne reelle risici, herunder investeringsrisici. Der skal være en tilstrækkelig grad af offentlighed om solvensbehovet for selskaberne.

Tilsynsmyndighederne får gode muligheder for at føre et effektivt tilsyn med forsikringsselskaber, der er datterselskaber i forsikringskoncerner, herunder at håndtere nedbrudssituationer for forsikringsvirksomheder omfattet af gruppestøtte.

Andre landes holdning

De andre lande støtter generelt principperne i forslaget om et risikobaseret tilsyn. Der forhandles fortsat om fordeling af opgaver i forbindelse med tilsyn af forsikringskoncerner, omfanget af gruppestøtte, særlige bonushensættelser og kapitaldækning af aktiekursrisiko.

Dagsordenspunkt 2b: Finansielle tjenesteydelser i detailledet

Resumé

Den europæiske banksektor (EBIC) har udviklet et sæt fælles regler om bankskifte (Common Principles For Bank Accounts Switching), som går ud på, at forbrugerne skal kunne skifte bank både nemt og billigt.

Der er endnu ikke taget endelig stilling til om sagen skal drøftes på det kommende ECOFIN. Hvis det kommer på dagsordenen forventes en drøftelse af rådskonklusioner, der hilser initiativet velkommen. Udkast til rådskonklusioner foreligger endnu ikke.

Baggrund og indhold

Kommissionen har i en grønbog om finansielle tjenesteydelser i detailledet (KOM 2007 226) peget på, at finansielle tjenesteydelser er en essentiel del af alle EU borgers hverdag og Kommissionen har i en meddelelse om det indre marked for Europa (KOM 2007 724) understreget vigtigheden af at fokusere på områder, der berører forbrugerne i deres hverdag. I et arbejdsdokument (SEC 2007 1520), der er vedlagt meddelelsen redegør Kommissionen for en række initiativer, der skal fremme konkurrencen og understøtte forbrugerens muligheder for at træffe beslutninger i henhold til egne præferencer.

En ekspertgruppe for kundemobilitet bestående af deltagere fra forbrugerorganisationer, banksektoren og højere læreanstalter har arbejdet med at identificere potentielle barrierer for kundemobilitet og har i 2006 udsendt en rapport til Kommissionen med 26 anbefalinger, herunder at det skal være nemmere for kunder at skifte pengeinstitut. Kommissionen har på denne baggrund i vinteren 2007/08 bedt den europæiske banksektor (EBIC) om inden medio 2008 at udarbejde retningslinjer (Code of Conduct) i forbindelse med bankskifte.

Kommissionen udarbejdede i juni 2008 et udkast til forordning om "Payment Account Switching" for at lægge pres på den europæiske bankindustri. EBIC har siden afleveret et sæt fælles regler om bankskifte til Kommissionen.

Det centrale i forslaget er, at pengeinstitutter skal udlevere klar og fuldstændig information til de kunder, der ønsker at skifte bankkonto. Den "gamle" og "nye" bank giver kunden en informationsguide om, hvordan man skifter bank, og den nye bank åbner en konto for kunden og hjælper kunden med at udføre transaktionen m.m. Den gamle bank vil, når alt er overført til den nye bank, lukke den gamle konto og vil ikke opkræve nogen gebyrer for det udleverede informationsmateriale. Hvis der opkræves gebyrer i øvrigt skal de stå i rimeligt forhold til det arbejde, der er udført.

Alle pengeinstitutter i EU forpligter sig til at indføre disse regler senest 1. november 2009. Virkningerne af aftalen skal vurderes, når aftalen var været i kraft 1 år.

Hvis punktet kommer på dagsordenen på det kommende ECOFIN forventes en vedtagelse af rådskonklusioner, der velkommer initiativet. Udkast til rådskonklusioner foreligger endnu ikke.

Hjemmelsgrundlag

Ikke relevant. Der forventes rådskonklusioner om en aftale, som den europæiske bankindustri indgår på opfordring fra Kommissionen.

Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

Europa-Parlamentets udtalelser

Der forventes rådskonklusioner vedrørende det private initiativ. Europa-Parlamentet har mulighed for at afgive en udtalelse.

Gældende dansk ret og forslagens konsekvenser herfor

I Danmark findes der ingen regler om bankskift. Penge- og realkreditinstitutter er forpligtet til at følge reglerne i bekendtgørelsen om god skik i finansielle virksomheder, der forpligter dem til at behandle kunderne redeligt og loyalt.

Finansrådet har tidligere meddelt pengeinstitutterne, at det vil være uforeneligt med god pengeinstitutpraksis at sinke ekspeditionen af en kundes anmodning om at pengeinstituttet overfører (flytter) konti mv. til et andet pengeinstitut. Finansrådet har også meddelt pengeinstitutterne, at man ikke bør beregne sig flyttegebyrer, som står i misforhold til omkostningerne ved at overføre konti til andre pengeinstitutter, og som derved får karakter af "stavnsbinding". Dette betyder ikke, at pengeinstitutters arbejde med at overføre konti skal være gratis, men det bevirker at gebyret herfor skal stå i rimeligt forhold til pengeinstituttets udgifter derved.

Det bemærkes, at kunder i danske banker i mange tilfælde selv vil kunne udføre arbejdet med at flytte konti og dermed helt undgå gebyrer.

Statsfinansielle konsekvenser

De fælles retningslinier har ikke statsfinansielle konsekvenser.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

I Danmark er det allerede forholdsvis nemt og billigt for kunder at flytte bank, hvilket er en væsentlig forudsætning for at kunderne frit har mulighed for at vælge bank. Forslaget forventes ikke at få væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser.

Høring

Et tidligere udkast til en forordning om skift af bankkonto har været i høring.

Finansrådet har den 26. juni 2008 oplyst, at man fandt det uhensigtsmæssigt, at Kommissionen laver udkast til forslag til forordning, når European Banking In-

dustry Committee (EBIC) arbejder på et forslag til fælles EU-retningslinjer for nationale bankskift, inden den af Kommissionens fastsatte frist for EBICs forslag var udløbet. Finansrådet fandt, at hjemlen gav anledning til problemer, idet den omhandler etablering af det indre marked, og forslaget til forordningen omfatter nationale bankskift, der næppe kan siges at ville fremme det indre marked.

Forbrugerrådet har den 25. juni 2008 meddelt, at Kommissionens udkast til forslag til forordning anses for en forbedring af forbrugerbeskyttelsen, som vil virke fremmende for kundemobiliteten - også i Danmark. Det var Forbrugerrådets vurdering, at denne forordning vil gøre det mere trygt at skifte bank, idet ansvaret for eventuelle fejl ligger hos banken, og fordi forbrugeren er sikret mod at skulle afholde en udgift i forbindelse med sådanne fejl i processen. Det var efter Forbrugerrådets opfattelse et fremskridt, der ville give klarhed over, hvem der gør hvad og hvornår i forbindelse med bankskiftsprocessen.

De fælles retningslinjer har ikke været i høring i Finansrådet og i Forbrugerrådet.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg. Grundnotat om grønbogen om finansielle tjenesteydelser er oversendt i juni 2007.

Holdning

Regeringens holdning

Regeringen støtter, at den europæiske bankindustri udsteder retningslinier om bankskift, som gælder hele Europa.

Andre landes holdninger

De øvrige medlemslandes holdninger kendes ikke.